

ŽOLINIŲ PAŠARŲ KONSERVAVIMO kryptys ir silosavimo priedų efektyvumas

Jonas Jatkauskas¹, Vilma Vrotniakienė¹, Jurgis Kulpys²

¹Lietuvos gyvulininkystės institutas / Lithuanian Institute of Animal Science, R. Žebenkos g. 12, LT-5125 Baisogala, Radviliškio r., Lietuva; tel. 8 422 65 28; faks. 8 422 65 886, el. p.: LGI_pts@siauliai.omnitel.net

²Lietuvos veterinarijos akademija, Gyvulių mitybos katedra / Lithuanian veterinary academy, Tilžės 18, LT-3022 Kaunas, Lietuva; tel. 8 37 36 38 0; el. p.: jolantap@lva.lt

Santrauka. Didesnėje pasaulio dalyje žolinių ir kitokių pašarų konservavimas – produktyvios ir efektyvios galvijininkystės pagrindas. Esti du pagrindiniai žolinių pašarų konservavimo būdai – šieno gamyba ir silosavimas.

Lietuvoje laikomų galvijų bandų monitoringas parodė, kad smulkių ūkių, laikančių 1–5 karves, iki 2002 m. kovo 1 d. buvo 76,8%. Tokiuose ūkiuose sunku taikyti pažangias žolinių pašarų gamybos technologijas, juose silosas beveik negaminamas, o šienas gaminamas senais metodais. Ūkių, laikančių daugiau nei 10 karvių, kuriuose žoliniai pašarai, tarp jų ir silosas, gaminami taikant pažangias technologijas, buvo tik 15,16%.

Norint pagerinti siloso kokybę ir silosuojamoje masėje išsaugoti daugiau maisto medžiagų, naudojami silosavimo priedai. Atlikti tyrimai, įvertinus skirtingas silosavimo technologijas ir silosavimo priedus, parodė, kad ritinio siloso kokybė ir energinė vertė buvo geresnė nei užraugto įprastai. Cheminiai siloso priedai visais atvejais stabilizavo fermentacijos procesus silose: sumažėjo acto ir padidėjo pieno rūgščių, sviesto rūgšties sumažėjo iki minimumo arba ji išvis nesusidarydavo. Cheminiai priedai sumažino baltymų proteolizę, nes įprastai užraugtame silose amoniakinis azotas NH₃-N sudarė 7,05%, o chemiškai apdorotame – 5,47% bendro azoto kiekio. Cukraus išliko 1,5–2 karto daugiau nei užraugus įprastai. Sausųjų medžiagų nuostoliai, panaudojus cheminius priedus, sumažėjo 2,2–6,2%, organinės medžiagos virškinamumas pagerėjo 5–6%, o siloso energinė vertė padidėjo 8,6–12,9% (1 lentelė). Panaudoję cheminius priedus iš 1 tonos silosuojamos masės gavome: sausųjų medžiagų 18–44 kg, pašarinių vienetų 41–78 ir virškinamųjų proteinų 3,3–11,1 kg daugiau nei užraugę įprastai. Šėrimo bandymai parodė: buliukai augo geriau ir 1 kg priesvorio sunaudojo mažiau pašarų, kai buvo šeriami chemiškai konservuotu silosu nei užraugtu įprastai.

Raktažodžiai: žoliniai pašarai, šienas, silosas, silosavimo priedai, tranšėja, penimi buliukai, paros priesvoris.